

การยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ สังกัดโรงเรียนในเขตตำบลท่าม่วงและตำบลเกาะแก้ว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Improvement of Communicative English Language Teaching Quality of School English Teachers in Tha Muang and Koh Kaew Subdistrict, Selaphum District, Roi Et Province

พูนสุข จันทศิลป์¹ และ ธนาภรณ์ พันทวี²

Poonsuk Jantasin¹ and Thanaporn Pantawee²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพ ปัญหาการสอนและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ในเขตตำบลท่าม่วง และตำบลเกาะแก้ว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2) ความคิดเห็นของครูต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนในเขต ตำบลท่าม่วงและตำบลเกาะแก้ว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 11 คน จาก 9 โรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมที่มีต่อการอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษประกอบด้วย 7 ประเด็น ดังนี้

1) การประยุกต์เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางเพื่อสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารยังขาดประสิทธิภาพ 2) การขาดสมรรถนะทางการสอนภาษาอังกฤษของครูที่มีคุณวุฒิไม่ตรงสาขา 3) ภาระงานสอนที่มากเกินไป 4) การขาดทักษะการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 5) ความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาของหนังสือเรียนที่ผ่านการรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการในแต่ละระดับชั้น 6) มีข้อจำกัดในการใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ 7) การขาดการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินความคิดเห็นของครูต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การยกระดับคุณภาพการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, การฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the instructional conditions, problems and the needs to improve English language teaching for communication recommended by English teachers in schools in Tha Muang, Koh Kaew Subdistrict, Selaphum District, Roi Et province; 2) examine the participants' opinions towards the communicative English teaching training course developed by the researcher. The samples included 11 English teachers under 9 schools in Tha Muang, Koh Kaew Subdistrict, Selaphum District, Roi Et province. The research instruments used in this study were a semi-structured interview and questionnaire on opinions towards English training course. Qualitative data were analyzed by using content analysis and quantitative data was analyzed by using percentage, mean and standard deviation.

¹ อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, อีเมล: poonsuk@reru.ac.th

² อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, อีเมล: thanapornpan@reru.ac.th

¹ Lecturer in Faculty of Liberal Arts and Science, Roi Et Rajabhat University, Email: poonsuk@reru.ac.th

² Lecturer in Faculty of Liberal Arts and Science, Roi Et Rajabhat University, Email: thanapornpan@reru.ac.th

The results of the study included 7 aspects affecting efficiency in English instruction as follows: 1) the teachers' inefficient application of content based on the core curriculum for communicative language teaching, 2) the lack of English teaching competency of non-English major teachers, 3) heavy teaching workload, 4) the lack of skills in using teaching materials for communicative language teaching, 5) discontinuity of the content of English course books in each level which are approved by the Ministry of Education, 6) limitations of internet signal causing difficulties in authentic use via online social medias and 7) insufficient budget provided directly for the improvement of student English proficiency and for material development in language learning management. The evaluation results of the participants' opinions towards the communicative English teaching training course developed by the researcher were at the highest level in overall.

Keywords : Improvement of English Language Teaching Quality, Communicative English Teaching Training Course, School English Teachers

บทนำ

จากการที่ประเทศในอาเซียนได้รวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี 2558 นั้นประเทศไทยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และหนึ่งในนโยบายที่รัฐบาลไทยให้ความสำคัญอย่างมาก คือ การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้แก่คนไทยทุกระดับ อย่างไรก็ตาม แม้รัฐบาลไทยได้จัดสรรงบประมาณมากมายเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของคนไทย ทั้งในระบบการศึกษาหรือนอกระบบ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง ก็ยังไม่สามารถทำให้คนไทยประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษได้ จากรายงานประจำปี 2561 ของสำนักงานจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ หรือ Education First (EF) ระบุว่าไทยอยู่ในอันดับ 64 จาก 88 ประเทศทั่วโลกที่ไม่ได้ใช้อังกฤษเป็นภาษาหลัก และได้คะแนนเพียง 48.54 จาก 100 คะแนน จะเห็นได้ว่าระดับประสิทธิภาพการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยอยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแรก และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไทยได้คะแนนในอันดับที่ 6 จาก 8 ประเทศในอาเซียน ที่ทำการสำรวจ เรียงตามลำดับดังนี้ คือ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย ไทย เมียนมาร์ และ กัมพูชา (ทำไมคะแนนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยจึงย่ำแย่มาติดกัน 8 ปีแล้ว, 2561 : ออนไลน์) จากผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องปรับปรุงระดับภาษาอังกฤษของคนในชาติเพื่อให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติในระดับอาเซียน และระดับโลกได้

จากรายงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยพบว่า ปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากครูผู้สอนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา โดยพบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกหรือโทด้านภาษาอังกฤษ อนุชา เจริญโพธิ์, วีรฉัตร สุปัญญา และวิภาวรรณ ดินนังวันนะ (2559 : 77) ซึ่งเป็นสาเหตุให้ครูไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ จิตติมา วรรณศรี (2552 : 1) ที่ระบุว่าคุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นกับคุณภาพครู ครูผู้สอนจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ทำให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษของคนไทยไม่ก้าวหน้า

จากปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการยกระดับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู ให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) และเป็นไปตามกรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป (Common European Framework of Reference for Languages: CEFR) โดยจัดให้มีการประเมินความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษสำหรับครูผู้สอน เพื่อให้มีการฝึกอบรมครู ตลอดจนพัฒนาระบบติดตามแก้ปัญหาและช่วยเหลือครู (สถาบันภาษาอังกฤษ, 2558 : 1-6) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาและยกระดับคุณภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ของครูสังกัดโรงเรียนในเขตตำบลท่าม่วง และตำบลเกาะแก้ว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นสถานศึกษาในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อการยกระดับการศึกษาและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในช่วงเริ่มเรียนสำคัญมากต่อผู้เรียน จึงจำเป็นต้องมีครูผู้สอนที่มีความสามารถเชี่ยวชาญในการสอน จึงได้มีโครงการบริการวิชาการโดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารให้กับครูในโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาการดำเนินการจัดการอบรมการสอนภาษาอังกฤษในโอกาสต่อไป รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเตรียมนักศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาต่อไป โดยเนื้อหาในการฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และกรอบ CEFR และเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะต่าง ๆ ที่เหมาะกับบริบทของโรงเรียนและนักเรียน อันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนในเขต ตำบลท่าม่วง และตำบลเกาะแก้ว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อหลักสูตรการอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษทุกระดับชั้นของโรงเรียนในเขต ตำบลท่าม่วง และตำบลเกาะแก้ว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีโรงเรียนในเขตพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 9 โรงเรียน รวม 11 คน เป็นครูที่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 คนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 1 คนและโรงเรียนประถมศึกษา 9 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป สภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู ปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อสอบถามสภาพ ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้วิธีคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งระยะการเก็บข้อมูลเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูโรงเรียนในเขต ตำบลท่าม่วง และตำบลเกาะแก้ว อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการนัดหมายเข้าพบครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ณ โรงเรียนต้นสังกัดเพื่อสัมภาษณ์รายบุคคล โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีการบันทึกเสียง และจดบันทึก

ระยะที่ 2 จัดอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยใช้เวลา 4 วัน วันละ 6 ชั่วโมงโดยเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาจากความต้องการของครูที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในระยะที่ 1 และการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหาคุณภาพของเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับครูประถมและมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีค่าความสอดคล้องโดยรวมที่ 0.82

ระยะที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อหลักสูตรการอบรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารที่พัฒนาขึ้น โดยให้ผู้เข้าอบรมตอบแบบสอบถามหลังการฝึกอบรมเกี่ยวกับความเห็นของผู้เข้าอบรมต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ด้านเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม ด้านวิทยากร ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และด้านสิ่งสนับสนุนในการอบรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูรายบุคคลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามหัวข้อที่กำหนดแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียงตามหัวข้อประกอบด้วย 7 ด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามความเห็นของผู้เข้าอบรมต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ด้านเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม ด้านวิทยากร ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และด้านสิ่งสนับสนุนในการอบรม ได้แก่ ระยะเวลา สถานที่ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผล

จากผลการวิจัยพบว่า จำนวนครูที่ให้ข้อมูลทั้งหมด 11 คนจากทั้งหมด 9 โรงเรียน โดยทั้งหมดเป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นเพศชาย 2 คน และเพศหญิง 9 คน มีอายุระหว่าง 40-59 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน ทั้งนี้มีครูที่จบสาขาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คนและจบสาขาวิชาอื่น ๆ 6 คน ครูทั้งหมดมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ 6-10 ปีขึ้นไป

สภาพและปัญหาการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู สรุปประเด็นดังนี้

1. ด้านการสอนส่วนใหญ่ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยอิงเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลาง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เลือกสื่อการสอน และวัดผลประเมินผล อย่างไรก็ตาม ครูบางส่วนไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางกำหนด เนื่องจากระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับอายุหรือชั้นของผู้เรียน หรือหนังสือที่ใช้สอนมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมมาตรฐานหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ครูทั้งหมดสอนตามเนื้อหา และจัดกิจกรรมตามหนังสือประกอบการสอนที่โรงเรียน หรือครูผู้สอนเลือก โดยครูบางคนมีการเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนอื่นที่เด็กสนใจเป็นบางครั้ง ซึ่งกิจกรรมเสริมเหล่านี้มักจะเน้นการเรียนรู้คำศัพท์ หรือเป็นเนื้อหาเพิ่มเติมให้นักเรียนในกรณีที่หนังสือมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้หนังสือเรียนที่รับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการ และมีบางส่วนที่ใช้หนังสือเรียนที่สร้างเองเพื่อให้เหมาะกับระดับความสามารถของผู้เรียน โดยครูบางคนมีการใช้สื่อเสริมอื่น ๆ หรือแนะนำช่องทางที่เหมาะสมให้นักเรียนไปศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน หรือเรียนจากรายการโทรทัศน์ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

2. ด้านการวัดผลประเมินผลพบว่า ครูส่วนใหญ่ประเมินผลนักเรียนโดยใช้ข้อสอบที่สร้างขึ้นเอง มีการเก็บคะแนนจากกิจกรรมหรือชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว การให้คะแนนพฤติกรรมหรือคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยใช้คะแนนทั้งหมดมาประเมินนักเรียนโดยการให้เกรด

3. ปัญหาด้านหลักสูตรพบว่า ครูบางส่วนเห็นว่ามีการกำหนดตัวชี้วัดในหลักสูตรที่สูงกว่าระดับความสามารถในทางปฏิบัติของผู้เรียนในบางโรงเรียน

4. ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนพบว่า ครูส่วนใหญ่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะครูที่ไม่มีคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษซึ่งทำให้ขาดองค์ความรู้ที่ต้องถ่ายทอดให้ผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การมีครูสอนภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานอื่นในโรงเรียนนอกเหนือจากงานสอน ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน หรือบางครั้งต้องทิ้งห้องเรียน

5. ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียน ปัญหาส่วนหนึ่งที่พบ คือ การจัดให้นักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานความรู้ที่ไม่เป็นไปตามระดับชั้นของนักเรียน ในกรณีที่ให้นักเรียนเรียนผ่านรายการโทรทัศน์ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) พบว่ามีนักเรียนบางกลุ่มไม่ให้ความสนใจ ปัญหาด้านสื่อการสอน พบว่าระบบเครือข่ายส่งสัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน ความไม่ต่อเนื่องของหนังสือเรียนบางสำนักพิมพ์

ซึ่งรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนใช้หนังสือจากสำนักพิมพ์ที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง ไม่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง เนื้อหาในหนังสือมีมากแต่เวลาสอนมีน้อย ทำให้สอนไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณพบว่า การมีงบประมาณที่จำกัดทำให้ไม่สามารถจัดสรรเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้โดยตรง รวมทั้งทำให้ไม่สามารถจ้างครูชาวต่างชาติ และปรับปรุงห้องเรียนให้เอื้อกับการเรียนการสอน

แนวทางในการพัฒนาการสอนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าครูบางส่วนเห็นว่าไวยากรณ์เป็นเรื่องสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษแต่การสอนไวยากรณ์เป็นเรื่องยากในการถ่ายทอดสู่ผู้เรียน ดังนั้นครูจึงสนใจในการจัดกิจกรรมการสอนไวยากรณ์ที่แปลกใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งต้องการพัฒนาเทคนิคการสอนเพื่อการสื่อสารที่บูรณาการทั้ง 4 ทักษะ ทั้งการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ครูบางส่วนต้องการออกแบบบทเรียนได้เอง เพื่อสร้างบทเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม และครูส่วนหนึ่งต้องการเพิ่มทักษะการสอนเพื่อการสื่อสารที่เน้นเฉพาะการสนทนาภาษาอังกฤษและการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม จากผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาของหลักสูตรอบรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.75 (S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าเนื้อหาการอบรมมีประโยชน์ ครูได้รับทักษะความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.75 (S.D. = 0.46) และหัวข้อที่อบรมน่าสนใจ จำเป็นต่อการปฏิบัติการสอนของครู อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 (S.D. = 0.35)

2. ด้านวิทยากร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านวิทยากร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.84 (S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าวิทยากรมีความรู้ในเรื่องที่อบรมเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.00 (S.D. = 0.00) วิทยากรมีเทคนิค วิธีการนำเสนอที่เหมาะสม กระตุ้นความสนใจผู้ฟัง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.63 (S.D. = 0.52) วิทยากรสามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้กับครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.75 (S.D. = 0.46) และกิจกรรมการอบรมน่าสนใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.00 (S.D. = 5.00)

3. ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.67 (S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการสอนของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.75 (S.D. = 0.46) สามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้มาปรับใช้ในการสอนของตนได้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.63 (S.D. = 0.52) และสามารถใช้ความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้ในการแสวงหาความรู้ให้กับตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.63 (S.D. = 0.52)

4. ด้านสิ่งสนับสนุนการอบรม ได้แก่ ระยะเวลา สถานที่ และการอำนวยความสะดวก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านระยะเวลา สถานที่ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.84 (S.D.=0.28) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.63 (S.D.=0.52) ความเหมาะสมของสถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.00 (S.D. = 0.52) และความพร้อมและความเหมาะสมของเอกสารในการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.00 (S.D. = 0.52)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด พบว่าผู้เข้าอบรมต้องการให้มีการอบรมภาษาอังกฤษอีกในอนาคต โดยส่วนมากต้องการให้อบรมในรูปแบบเดิม คือ face-to-face หลักสูตรที่ต้องการอบรมในอนาคต ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเน้นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบทเรียนและผู้เรียน รวมทั้งขอให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายยิ่งขึ้น และผู้เข้ารับการอบรมส่วนมากเห็นว่าเวลาในการอบรมค่อนข้างน้อย

อภิปรายผล

ผลการศึกษา สภาพ ปัญหาการสอนและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครู สรุปได้ดังนี้ หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรแกนกลาง เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกสื่อการสอน การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล อย่างไรก็ตามครูบางส่วนได้มีการเตรียมเนื้อหาที่ใช้สอนไม่เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางกำหนดเนื่องจากระดับความรู้ของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับอายุหรือชั้นของผู้เรียน หรือหนังสือที่ใช้สอนมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมมาตรฐานหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในหนังสือ และครูบางคนมีการเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เด็กสนใจเป็นบางครั้ง ซึ่งกิจกรรมเสริมเหล่านี้มักจะเน้นไปที่การเรียนรู้คำศัพท์ หรือการเตรียมเนื้อหาเพิ่มเพื่อสอนเสริมให้นักเรียนในกรณีซึ่งหนังสือที่ใช้

เนื้อหาไม่ครอบคลุมตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่ เป็นหนังสือเรียนที่เลือกโดยโรงเรียนหรือครูผู้สอนเอง โดยเป็นหนังสือที่รับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการ และมีบางส่วนที่ใช้หนังสือเรียนที่สร้างเองเพื่อให้เหมาะกับนักเรียน ทั้งนี้ครูบางคนมีการใช้สื่อเสริมอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนไปศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียน หรือให้นักเรียนเรียนจากโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในการวัดผลประเมินผล ครูส่วนมากมีการวัดประเมินผลนักเรียนโดยใช้ข้อสอบที่สร้างขึ้นเองโดยพยายามสร้างข้อสอบให้ครบทุกทักษะและเก็บคะแนนตามตัวชี้วัด และมีการเก็บคะแนนจากกิจกรรมหรือชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว การให้คะแนนพฤติกรรมหรือคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยครูจะใช้คะแนนทั้งหมดมาประเมินนักเรียน โดยการให้เป็นระดับค่าคะแนน

จากผลการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูในงานวิจัยนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนพพร ชลารักษ์ (2559 : 135) ในประเด็นของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยอิงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งการเรียนผ่านโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม และการจัดการเรียนการสอนโดยอิงจากเนื้อหาในหนังสือเรียนเป็นหลักครูมีการวางแผนการสอนและจัดกิจกรรมด้วยตนเองโดยอิงเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลาง หนังสือ แบบเรียนของนักเรียนและหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับจากโรงเรียน รวมทั้งในด้านการประเมินนักเรียนที่พบว่า ครูประเมินผลนักเรียนโดยดูจากการสอบมากที่สุด และประเมินนักเรียนโดยดูจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น การนำเสนองาน กิจกรรมกลุ่ม ดูจากการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งงานตามเวลาที่กำหนด

ปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูพบว่า ครูบางส่วนเห็นว่าบางตัวชี้วัดในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน คือ ยากเกินไปสำหรับนักเรียนบางคนบางโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเจตน์ สุธงษ์ สัจจพันธ์, เกิดฉวา บุญปราการ และวันทนา ไกรฤกษ์ (2558 : 279) ที่พบว่า ส่วนใหญ่ครูจะมองว่าหลักสูตรกำหนดมาตรฐานบางข้อ ยากต่อการนำไปปฏิบัติได้จริง และครูส่วนมากมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะครูที่ไม่ได้จบมาทางด้านภาษาอังกฤษ มีปัญหาในด้านองค์ความรู้ที่ต้องถ่ายทอดให้ผู้เรียน ขาดเทคนิคการสอน ขาดความมั่นใจในการสอน นอกจากนี้พบว่าบางโรงเรียนมีครูสอนภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ ทำให้ต้องรับผิดชอบสอนหลายห้อง ครูมีภาระงานอื่นค่อนข้างมากทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมสอน สอดคล้องกับผลการศึกษาของเจตน์ สุธงษ์ สัจจพันธ์, เกิดฉวา บุญปราการ และวันทนา ไกรฤกษ์ (2558 : 280) ที่กล่าวถึงปัญหาของครูที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จไว้หลายประเด็น คือ ครูไม่มีเวลาเตรียมความพร้อมในการสอนเพราะสอนหลายวิชาหลายระดับ มีชั่วโมงสอนมากเกินไป และได้รับมอบหมายให้ทำงานอื่นในโรงเรียนมากเกินไป ครูขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งผลการศึกษาของ นพพร ชลารักษ์ (2559 : 137) ที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาของครูที่สอนภาษาอังกฤษในประเด็นที่เหมือนกัน คือ ครูมีภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน เตรียมสื่อการสอนทำให้หลายครั้งที่การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับอนุชา เจริญโพธิ์, วีรฉัตร สุปัญญา และวิภาวรรณ ดินนังวัฒนะ (2559 : 84) ที่กล่าวว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากครูผู้สอน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกหรือโทด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงประสบปัญหามากมาย สอดคล้องกับอารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวงษ์ (2553 : 19) ที่กล่าวว่า ปัญหาครูขาดความรู้ความสามารถทางด้านการสอน ด้านการจัดกิจกรรมทางภาษาเป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในลำดับหนึ่งและสองของครู ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ

ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน พบว่านักเรียนส่วนมากมีปัญหาเกี่ยวกับการเขียน และอีกปัญหานึ่งที่พบ คือ ชั้นเรียนมีนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษทำให้ค่อนข้างมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนส่วนมากมีพื้นฐานความรู้ที่ไม่เป็นไปตามระดับชั้น และมีนักเรียนบางกลุ่มไม่ให้ความสนใจในกรณีที่จัดการเรียนการสอนผ่านทีวี สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุนทร หลุ่นประพันธ์ (2547 : 9-10) ที่กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในประเทศไทยข้อหนึ่งเกี่ยวกับนักเรียน ว่านักเรียนมีพื้นฐานรู้ก่อนเกินไป รวมทั้งผลการศึกษาของ เจตน์ สุธงษ์ สัจจพันธ์, เกิดฉวา บุญปราการ และวันทนา ไกรฤกษ์ (2558 : 280) ที่พบว่าปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษส่วนหนึ่งเกิดจากตัวของนักเรียนเอง โดยพบว่านักเรียนมีความรู้ทั่วไปน้อย จึงทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษ ปัญหาด้านตารางเรียนและสื่อการสอน พบว่าเป็นเรื่องของสัญญาณอินเทอร์เน็ต ไม่มีประสิทธิภาพ หนังสือเรียนบางสำนักพิมพ์ซึ่งรับรองโดยกระทรวงศึกษาธิการไม่ต่อเนื่อง ไม่ตอบโจทย์ ไม่ต่อเนื่อง ไม่สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับตารางสอน พบว่าครูมองว่าคาบสอนภาษาอังกฤษมีน้อยแต่กิจกรรมเยอะ เนื้อหาในหนังสือมีมากแต่เวลาสอนมีน้อย ทำให้สอนไม่ทัน

สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ ดร.วรากร สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่กล่าวว่าหนึ่งในห้าปัจจัยที่ทำให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษของคนไทยไม่ก้าวหน้า คือ ชั่วโมงการสอนวิชาภาษาอังกฤษน้อยเกินไป

ปัญหาด้านปริมาณงานในความรับผิดชอบของครู พบว่าครูมีงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน รวมทั้งต้องสอนในรายวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษานวนพร ชลารักษ์ (2559 : 137) โดยพบว่าปัญหาหนึ่งของครูที่ส่งผลกระทบต่อกับนักเรียนโดยตรง คือ ครู มีภาระงานอื่นนอกจากงานสอนมากเกินไปทำให้ ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนทำให้หลายครั้งที่การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และอีกหนึ่งปัญหาที่พบ คือ การขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมให้นักเรียน ขาดงบประมาณในการจ้างครูต่างชาติ หรืองบประมาณในการปรับปรุงห้องเรียนให้เอื้อกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์, เกตฉวา บุญปรากการ และวันทนา ไกรฤกษ์ (2558 : 280) ที่พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง ทีวี ซีดี และคอมพิวเตอร์ ขาดแคลนหนังสืออ่านนอกเวลา ขาดแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม จำนวนอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนับสนุน ให้เพิ่มจำนวนครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษ

โดยภาพรวมของผลการวิจัยในประเด็นปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู พบว่ามีความสอดคล้องกันเกือบทุกด้านกับผลการวิจัยของเจตน์สฤษฎ์ สังขพันธ์, เกตฉวา บุญปรากการ และวันทนา ไกรฤกษ์ (2558 : 280) ที่สรุปสภาพโดยทั่วไปของครูว่ามีการะงานสอนหลายช่วงชั้น ทำให้ต้องเตรียมการสอนหลายระดับ นอกจากภาระงานสอนแล้วยังมีการะงานด้านอื่นอีก สื่อการสอนที่ใช้จะเป็นบัตรคำ เกม รูปภาพ และแบบเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยพบว่าสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถส่งเสริมให้เยาวชนไทยเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุน ทั้งในแง่การพัฒนาบุคลากร งบประมาณ และสวัสดิการต่าง ๆ รวมทั้งการขาดแคลนครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนในพื้นที่ชนบทและนักเรียนในชนบทมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาอันเนื่องมาจากครูผู้สอนซึ่งนับว่าเป็นส่วนที่สำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนเช่นกัน เช่น ครูมีคาบสอนมากเกินไป ครูผู้สอนต้องรับผิดชอบงานอื่นในโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษไม่มีคุณสมบัติทางการสอนภาษาอังกฤษ และขาดความมั่นใจในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมต่อการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านเนื้อหาของหลักสูตร ด้านวิทยากร ด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ด้านระยะเวลา สถานที่ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เนื่องจากได้มีการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลพื้นฐานของครูก่อนเข้ารับการอบรมรวมทั้งด้านความรู้ที่ครูภาษาอังกฤษพึงมี และทักษะการสอนภาษาอังกฤษในด้านที่ครูต้องการพัฒนาซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรมอย่างแท้จริงสอดคล้องกับนิชากร นิธิภูมิภักย์, วาโร เฟิงสวัสดิ์ และทนต์ศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2560 : 45) กล่าวว่า การวิเคราะห์ความจำเป็น เป็นขั้นแรกของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อให้ทราบความจำเป็นในการฝึกอบรมและพัฒนาซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญหรืออาจเป็นหัวใจของเรื่องราวในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล สอดคล้องกับบรรณีย์ อึ้งสิทธิพูนพร (2558 : 1033) ที่กล่าวว่า การอบรมครูที่ได้ผลควรเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู ทั้งนี้ ในส่วนของเนื้อหาของการฝึกอบรมมีความชัดเจน สอดคล้องกับการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงานสอน ส่วนในด้านวิทยากร พบว่าวิทยากรมีความรู้ในเรื่องที่อบรมเป็นอย่างดีมีเทคนิค วิธีการนำเสนอที่เหมาะสม กระตุ้นความสนใจผู้ฟัง สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ให้กับครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจ และกิจกรรมการอบรมน่าสนใจ สอดคล้องกับจิตใต้ เกตุแก้ว (2556 : 74) ที่กล่าวว่าความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรช่วยสร้างองค์ความรู้และมุมมองใหม่ ๆ ได้ และวิธีการสอนที่ดีต้องเน้นการเรียนรู้จากปัญหา สถานการณ์ที่กำหนด รวมทั้งเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เช่น ปริมาณมากน้อย ความยากง่ายของเนื้อหา สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนหรือไม่ โดยผู้เรียนย่อมเรียนจากเนื้อหาที่ง่าย ๆ ก่อน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เข้าอบรมได้ฝึกปฏิบัติ ได้แสดงออกโดยมีวิทยากรเป็นผู้แนะนำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นระยะ ตามความต้องการของผู้เข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง และในการบริการวิชาการโดยการฝึกอบรมการติดตามผลการฝึกอบรม โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาผู้เรียนด้วย
- 1.2 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณสำหรับสิ่งจำเป็นพื้นฐาน เช่น ระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้ครูที่ไม่มีคุณสมบัติด้านการสอนภาษาอังกฤษ สามารถศึกษาด้วยตนเองหรือผลิตสื่อจากการสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ได้เอง กรณีที่ไม่สามารถจัดสรรกำลังคนด้านการสอนภาษาอังกฤษได้อย่างเพียงพอ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารสำหรับครูประถมศึกษา ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนอย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเอื้อเฟื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความร่วมมือของหลายท่าน ซึ่งให้การสนับสนุน คณะผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มงานวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ จากโรงเรียนในเขตตำบลท่าม่วง และตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 11 ท่าน ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลและเข้าร่วมการอบรมเพื่อยกระดับคุณภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณอาจารย์ประหลัดสุทธาภาษาอังกฤษธุรกิจทุกท่าน ที่ช่วยเหลือในด้านการตรวจสอบเครื่องมือ ขอขอบคุณคณะอาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดอบรม ขอขอบคุณ ดร.ธนาภรณ์ พันทวี ที่ให้ความกรุณาเป็นวิทยากรการอบรมด้วยตัวเอง และที่ลืมไม่ได้ขอขอบคุณคณะที่มวิจัยทุก ๆ คนที่ทำงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- เจตนัสฤกษ์ สังขพันธ์, เกตวาท บัญพราการ และวันทนา ไกรฤกษ์. (2558). *สภาพ และปัญหาการเรียนรู้อังกฤษของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดเทศบาลในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. รายงานการประชุมภาคใหญ่ วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6. 26 มิถุนายน 2558. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. 270-284.
- จิตโส เกตุแก้ว. (2556). *ความพึงพอใจของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาครูด้วยชุดฝึกอบรม e-Training*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.
- จิตติมา วรรณศรี. (2552). *คุณภาพการศึกษากับสมรรถนะของครูที่พึงประสงค์*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น* 32(1), 1-5.
- นิชากร นิธิภูมิภักย์, วาโร เฟิงสวัสดิ์ และทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(3), 37-51.
- ทำไมคะแนนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยจึงย่ำแย่มาติดกัน 8 ปีแล้ว. (2561). *ทำไมคะแนนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของคนไทยจึงย่ำแย่มาติดกัน 8 ปีแล้ว*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-46093794>
- นพพร ชลารักษ์. (2559). *สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1*. *มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น*, 10(12), 130-141.
- วรรณ อังลธิพูนพร. (2558). *ความพึงพอใจในการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของครูภาษาอังกฤษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(3), 1023-1036.

- สถาบันภาษาอังกฤษ. 2558. คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล (*The Common European Framework of Reference for Languages: CEFR*) ระดับชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- สุนทร หล่อประพันธ์. (2547). การศึกษาปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนโยนออฟอาร์ค เทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุชา เจริญโพธิ์, วีรฉัตร สุปัญญา และวิภาวรรณ ดินนังวัฒนะ. (2559). แนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมพลังด้านการสอนภาษาอังกฤษสำหรับครูตำรวจตระเวนชายแดน. *วารสารวิทยาสารเกษตรศาสตร์(สังคมศาสตร์)*, 37(1), 75-85.
- อารีรักษ์ มีแจ้ง และสิริพร ปาณวณิช. (2553). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับครูผู้สอนช่วงชั้นที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 12(2), 17-31.